

Adviezen voor degenen die een taal onderwijzen

Mohammed Taqi ad-Din al-Hilali

De Duitse onderwijzer Berlitz¹ had in het voorwoord van zijn boeken over het onderwijzen van levende talen iets geschreven wat erg nuttig en doordacht is. Ik zal er een klein gedeelte van citeren. Hij zei: Een leraar van welke taal dan ook moet deze taal op zichzelf onderwijzen vanaf de eerste tot de laatste les. Hij dient zich in het geheel te onthouden van vertaling, want het leren van een taal door middel van een andere taal is vruchteloos en er zitten nadelen aan verbonden. Ten eerste: Dat de meeste tijd wordt doorgebracht gebruikmakend van een taal die niet beoogd wordt. De tong en de gedachte zijn bezig met iets dat niet beoogd wordt. Dit is tijdsverspilling. Ten tweede: Dat de leraar door de tussenkomst van een andere taal genoodzaakt is om wanneer hij iets wil schrijven of zeggen om te denken in de tussenliggende taal om vervolgens om te schakelen naar de beoogde taal. Laten we een voorbeeld geven: Een Arabische student wil de Engelse taal leren. Als wij hem de Engelse taal onderwijzen door middel van de Arabische taal en hij wil in het Engels spreken of een artikel schrijven dan moet hij eerst nadenken in het Arabisch om vervolgens om te schakelen naar de Engelse taal, waardoor zijn spreken en schrijven zwak en vrij van welsprekendheid overkomt. Ten derde: Dat de periode van onderwijzen langer wordt omdat er aan de beoogde taal slechts een klein beetje tijd wordt gegeven zoals eerder is aangegeven. Berlitz gaf het voorbeeld van kleine kinderen die de taal van hun moeder in korte tijd leren, zonder vertaling, terwijl zij een zwak begrip hebben. Het kind spreekt de taal met de hoogste graad van welsprekendheid zonder enige last te voelen. Dit is de juiste manier om talen te leren. Het houdt in dat de leerling herhaaldelijk luistert naar een woord om het vervolgens juist uit te spreken. De oudere heeft meer behoefte aan deze manier en hij heeft er meer profijt van vanwege zijn volledige begrip. Hoe vaak hebben wij wel niet gezien dat een vreemdeling bij een ander volk gaat wonen zonder dat hij iets van hun taal kent, waarna hij in enkele jaren welsprekend is geworden in hun taal, zonder gebruik te maken van een vertaling. Verder adviseerde Berlitz degene die de mensen een taal wil onderwijzen om te beginnen met visuele zaken. De onderwijzer neemt bijvoorbeeld een boek, wijst er naar en spreekt het woord 'boek' uit, zodat de leerling het hoort en het woord vervolgens uitspreekt. Hij herhaalt dat totdat het woord 'boek' stevig in zijn geheugen zit. Vervolgens gaat hij door met de pen, het blad, de liniaal en zo verder. Voor wat betreft de werkwoorden staat de onderwijzer op en spreekt hij de zin: 'Ik sta op' uit. Hij gaat zitten en spreekt de zin: 'Ik zit' uit. Hij gaat lopen en spreekt de zin: 'Ik loop' uit. Hij doet dat zo totdat de student zoveel heeft geleerd dat hij in staat is om vragen te stellen en te beantwoorden. De leraar gaat dan door bij hem met de methode van vraag en antwoord. Dit is de beste methode om talen te onderwijzen. Deze methode is wijdverbreid in deze tijd. Ikzelf heb deze methode ook gebruikt. In het begin ondervond ik moeilijkheid omdat ik afsluitende boeken onderwees. Maar na twee maanden verdween de moeilijkheid en begonnen de studenten te begrijpen.²

¹ Berlitz, Maximilian Delphinus (1852-1921): Een taalkundige uit Duitsland die bekend is geworden als oprichter van de 'Berlitz'-taalscholen.

² Mohammed Taqi ad-Din al-Hilali, *ad-Da`wah ila Allah fi Aqtar Mukhtalifah* (Casablanca z.j.) p. 181-182. (vertaling: Aboe Junayd)